

Замима
ба [фармони](#) Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз "3" декабри соли 2015 № 591

КОДЕКСИ ОДОБИ ХИЗМАТЧИИ ДАВЛАТИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН (Фармони Президенти ҶТ аз 11.08.2017 № 916)

Кодекси одоби хизматчиӣ давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд – Кодекс) маҷмӯи меъёрҳо, принципҳо ва қоидаҳои рафтори хизматӣ ва ғайрихизмати хизматчиӣ давлатиро, ки сифатҳои ахлоқии фаъолияти касбӣ ва рафтори ўро дар кор ва ҷомеа таҷассум намуда, ифодагари арзишҳои эътирофшудаи ахлоқии инсонӣ, талаботи маънавии ҷамъият нисбат ба хизматчиӣ давлатӣ мебошанд, танзим менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1. Муқаррароти Кодекси мазкур нисбат ба хизматчиёни давлатии сиёсӣ ва маъмурӣ, ки мансабҳои давлатии хизмати давлатиро дар мақомоти давлатии низоми хизмати давлатӣ ва мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи хизмати давлатӣ" ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ишғол менамоянд, татбиқ мегардад.

2. Шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба хизмати давлатӣ дохил мешавад, ба Кодекси мазкур шинос шуда, вазифадор аст талаботи онро ҳангоми амалӣ намудани фаъолияти хизматӣ ва ғайрихизматӣ риоя намояд.

*Эзоҳ: Рафтори хизматӣ – рафтору амал ва муносибати хизматчиӣ давлатӣ, ки ҳангоми ба кор омадан, аз кор рафтани, иҷрои ўҳдадориҳои мансабӣ, иштирок дар маҷлису машваратҳо, сафарҳои хизматӣ ва дигар ҷорабиниҳои давлатӣ зоҳир мегардад.

**Эзоҳ: Рафтори ғайрихизматӣ – рафтору амал ва муносибати хизматчиӣ давлатӣ, ки ба иҷрои ўҳдадориҳои мансабӣ иртибот нашофта, берун аз ҷои кор дар ҷомеа зоҳир мегардад.

БОБИ 2. ПРИНЦИПҲОИ ОДОБИ ХИЗМАТЧИИ ДАВЛАТӢ

3. Кодекси мазкур ба принципҳои зерини одоби хизматчиӣ давлатӣ, ки аз принципҳои хизмати давлатӣ бармеоянд, асос меёбад ва хизматчиӣ давлатӣ ўҳдадор аст дар фаъолияти хизматӣ ва ғайрихизматӣ онҳоро ба роҳбарӣ гирад:

– қонуният – риояи дақиқ ва иҷрои пурраи меъёрҳои Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонунҳо ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст;

– афзалияти ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд – таъмини ҳифз ва мусоидат ба амалишавии ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд, ки арзиши олӣ мебошанд;

– садоқат ба Ватан ва ба халқи Тоҷикистон – ҳисси муҳаббат ба Ватан ва халқи Тоҷикистон, садоқат ба сиёсати Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, вазифаи

муқаддас дониستاني ҳифзи Ватан, хизмати содиқона ба Ватан ва ҷомеаи Тоҷикистон;

- инсондӯстӣ ва адолати иҷтимоӣ - эҳтиромона муносибат намудан ба инсон, ҳуқуқ ва озодиҳои он, ки арзиши олии мебошанд, одилона, бовиҷдонона амал намудан, таъмини риояи адолати иҷтимоӣ зимни қабули қарорҳо;

- шаффофият дар хизмати давлатӣ - ҷаъолияти шаффофи хизматчиҳои давлатӣ ва пешниҳоди маълумот дар бораи он ба ҷомеа, аз ҷумла тавассути воситаҳои ахбори омма, ба ҷуз ҷаъолият ва маълумоте, ки сирри давлатӣ ва дигар сирри бо қонун ҳифзшавандаро ташкил медиҳад;

- таҳаммулпазирӣ - эҳтиром ва дуруст дарк намудани фарҳангҳои мухталиф, рафтор, одат, ақида, дин, эҳтиромона муносибат намудан бо ҳамкорон, муроҷиаткунандагон, тобеон ва ҷомеа;

- поквиҷдонӣ ва беғаразӣ - татбиқи идоракунии самаранок, роҳ надодан ба бархӯрди манфиатҳо, амалҳои коррупсионӣ, аз рӯи таъинот ва ба нафъи умум истифода кардани воситаҳои моддию пулӣ, беғараз будан

дар қабули қарорҳо;

- қатъият - муносибати саҳтгирона доштан ва масъулият зоҳир кардан дар татбиқи вазифаҳои мақомоти давлатӣ ва ўҳдадориҳои мансабӣ;

- касбият ва салоҳиятнокии хизматчиҳои давлатӣ - доштани донишҳои мушаххаси касбӣ, таҳассус, маҳорат, малака, сифатҳои ташкилотчигӣ, ташаббускорӣ, шахсӣ, қобилияти идоракунӣ, маҳорати роҳбарӣ ва ботаҷрибагӣ, ки асоси иҷрои муваффақонаи вазифаҳои мақомоти давлатӣ ва ўҳдадориҳои мансабӣ мегарданд;

- баландравии мансабии хизматчиҳои давлатӣ дар асоси қобилият, истеъдод, тайёрии касбӣ ва талаботи таҳассусӣ - таъин (интихоб) гардидан ба мансаби дигар ё мансаби баланд бе роҳ додан ба ҳешутаборчигӣ, маҳалгарой ва пуштибонӣ ҳамчун зуҳуроти кирдорҳои коррупсионӣ.

4. Кодекси мазкур ба дигар принципҳои пешбиниамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва меъёрҳои муқарраргардидаи рафтор низ асос меёбад.

3. ҚОИДАҲОИ РАҒТОРИ ХИЗМАТӢ ВА ҒАЙРИХИЗМАТИИ ХИЗМАТЧИИ ДАВЛАТӢ

5. Хизматчиҳои давлатӣ бояд:

- ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрвандро эътироф, эҳтиром, риоя ва ҳифз намояд, ба таърихи кишвари худ, ба урфу одатҳои миллӣ ва фарҳангӣ эҳтиромона муносибат намояд, манфиати давлатро аз манфиати шахсӣ боло гузорад ва нисбати муроҷиати шаҳрвандон бодикқат ва бомасъулият муносибат кунад;

- аз истифодаи мақоми хизматӣ, зуҳури ғарази шахсӣ ва худнамоӣ дар нуқтаҳои савдо, хизматрасонӣ ва дигар ҷойҳои ҷамъиятӣ худдорӣ намояд;

- талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи танзими анъана ва ҷашну маросим дар Ҷумҳурии Тоҷикистон"-ро риоя намояд ва риояи онро аз ҷониби аъзои оила ва фарзандон таъмин намояд (*Фармони Президенти ҶТ аз 11.08.2017 № 916*);

- ба муассисаи таълимӣ бо идоракунии воситаи нақлиёти механикӣ рафтани фарзандон роҳ надихад (*Фармони Президенти ҶТ аз 11.08.2017 № 916*);

- автомашинаи хизмати ба ӯ вобастакардашударо барои манфиатҳои шахсии худ ва аъзои оила истифода набарад (*Фармони Президенти ҶТ аз 11.08.2017 № 916*);

- аз таъсири шаҳрвандони алоҳида, гурӯҳҳои иҷтимоӣ, ҳизбҳои сиёсӣ ва ташкилотҳои ҷамъиятӣ вобаста набошад.

6. Хизматчиҳои давлатӣ бояд одилона амал намояд. Ҳангоми қабули қарор ва амалӣ намудани ваколатҳои худ хизматчиҳои давлатӣ ҳуқуқ надорад, ки дар асоси мансубияти миллӣ, наҷодӣ, ҷинсӣ, забонӣ, эътиқоди динӣ, мавқеи сиёсӣ, таҳсил, вазъи иҷтимоӣ, молу мулк ва дигар асосҳо ба шахсе хилофи қонунгузорӣ бартарият ва имтиёз диҳад.

7. Хизматчиҳои давлатӣ бояд ба урфу одатҳои миллатҳо таҳаммулпазирӣ ва арҷгузорӣ намуда, хусусиятҳои фарҳангӣ ё дигар хусусиятҳои гурӯҳҳои этникӣ ва иҷтимоиро ба инобат гирифта, ба созиши байни миллатҳо мусоидат намояд.

8. Хизматчиҳои давлатӣ бояд дар фаъолияти касбии худ поквичдонона ва беғаразона амал намуда, ба шаъну шараф, обрӯу эътибори хизматчиҳои давлатӣ ва мақомоти давлатӣ иснод наоварад.

9. Хизматчиҳои давлатӣ, ки вазифаи намояндаи ҳокимияти давлатиро ба ҷо меоварад ё ваколатҳои ташкилию амрдиҳӣ ва ё маъмурию хоҷагидориро анҷом медиҳад, ӯҳдадор аст, ки ҳангоми интиҳоб ва ҷобаҷогузориҳои кадрҳо дар мақомоти давлатӣ ба ҳешутаборчигӣ, маҳалгароӣ ва пуштибонӣ ҳамчун зуҳуроти кирдорҳои коррупсионӣ роҳ надихад.

10. Хизматчиҳои давлатӣ, ки мансаби роҳбарикунандаро ишғол менамояд, бояд ҷихати риояи одоб ва ташкили шароити мувофиқ барои кори тобеони худ мусоидат намояд.

11. Хизматчиҳои давлатӣ набояд то қабул намудани қарор, фармоиш, амр ё дигар қарори шахси мансабдор ё мақомоти давлатие, ки дар он фаъолият мекунад, маълумотро дар бораи онҳо, ҳамчунин иттилооти нопурра ва дурӯғро паҳн намояд ва ё барои гирифтани иттилооти хизматӣ, ки ба ваколати ӯ дохил намешавад, кӯшиш кунад.

12. Хизматчиҳои давлатӣ дар доираи ӯҳдадорихои мансабии худ бояд ба фаъолияти воситаҳои ахбори омма оид ба иттилоотонии ҷомеа дар бораи кори мақоми давлатӣ барои гирифтани иттилооти дақиқ, ки қонунгузорӣ пешбинӣ кардааст, мусоидат намояд.

13. Хизматчиҳои давлатӣ набояд пешниҳоди шаҳрвандон, гурӯҳҳои иҷтимоӣ, ташкилотҳои касбӣ, намояндагони воситаҳои ахбори омма, ҳизбҳои сиёсӣ ва ташкилотҳои ҷамъиятиро, ки ба

талаботи Конститутсия ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифанд, қабул намоянд.

14. Хизматчиҳои давлатӣ бояд ҷиҳати роҳ надодан ба бархӯрди манфиатҳо, танзими ҳолатҳои пайдошудаи бархӯрди манфиатҳо мувофиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон чора андешад ва ҳаракатҳоеро, ки ба таъсири манфиатҳои шахсӣ, молу мулкӣ (молиявӣ), тиҷоратӣ ва дигар манфиатҳо иртиботдоранд ва барои бовиҷдонона иҷро кардани ӯҳдадорихоии мансабӣ монеа мешаванд, истисно намоянд.

15. Хизматчиҳои давлатӣ бояд ба кирдорҳои коррупсионӣ муқовимат намоянд, ҷиҳати пешгирӣ ва рафъи онҳо тадбирҳо андешад, ба гирифтани ва додани ҳар гуна тўҳфаҳо барои иҷрои вазифаҳои мақомоти давлатӣ ва ӯҳдадорихоии мансабии худ, аз ҷумла ҳангоми дар сафари хизматӣ дар шакли моддӣ (пул, тўҳфа) ва дар шакли ғайримоддӣ (хизматрасонӣ), ба истисноии ҳолатҳои пешбининамудаи қонунгузорӣ, роҳ надихад.

16. Хизматчиҳои давлатӣ бояд ба роҳбари худ ё мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар бораи муроҷиати шахсон бо мақсади моил кардани ӯ барои содир намудани кирдорҳои коррупсионӣ маълумот диҳад ва аз иштирок дар амалҳои, ки беғарази ӯ зери шубҳа қарор мегирад, даст кашад.

17. Хизматчиҳои давлатӣ набояд вазъи хизмати худро барои таъсир расонидан ба фаъолияти мақомоти давлатӣ, мақомоти ҳудудоракунии шаҳрак ва деҳот, корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳо, новобаста аз шакли ташкилию ҳуқуқӣ ва моликият, шахсони мансабдор, хизматчиёни давлатӣ ва шахрвандон суйистифода намоянд, дар аҳдҳо ва вазъияти ихтилофнок иштирок намоянд.

18. Хизматчиҳои давлатӣ бояд воситаҳои давлатии (шабакаи Интернет, шабакаи дохилӣ, почтаи электронӣ, телефон, факс, нусхабардор, дигар таҷҳизот, воситаҳои нақлиёти хизматӣ, арзишҳои моддию ғайримоддӣ) ба ӯ пешниҳодшударо барои манфиатҳои хизматӣ истифода намоянд.

19. Хизматчиҳои давлатӣ ӯҳдадор аст интизоми давлатӣ ва хизмати роия намоянд,

20. Хизматчиҳои давлатӣ набояд фикри худро оид ба масъалаҳои сиёсати давлатӣ ва фаъолияти хизматӣ баён намоянд, агар он:

- ба самтҳои асосии сиёсати давлат мувофиқ набошад;

- иттилооти хизмати роия паҳн кунад, ки барои ба маълумоти умум расонидани он иҷозат набошад ё сирри давлатӣ ва сирри дигари бо қонун ҳифзшаванда бошад;

- нисбат ба шахсони мансабдори давлатӣ ифодаҳои аз одоб берунро доро бошад.

21. Хизматчиҳои давлатӣ бояд дар муносибатҳои хизматӣ ва ғайрихизматӣ ҳоксору хушмуомила бошад.

22. Хизматчиҳои давлатӣ бояд дар фаъолияти худ санъати сухан, қоидаҳои умумии муошират ва пӯшидани либосро мутобиқи расмиёти одоби қарор додани роия кунад.

23. Хизматчии давлатӣ бояд ба ташрифоварандагон тавачҷӯҳ карда, ба арзи онҳо таҳаммулпазирона муносибат намояд ва ба онҳо тартиби баррасии муроҷиатҳо ва қонунгузори дахлдорро фаҳмонда, дар доираи салоҳият қарор қабул намояд.

24. Хизматчии давлатӣ ҳуқуқ дорад бо шахрвандони хориҷӣ танҳо бо тартиби муқарраршуда мулоқоти корӣ ва гуфтушунид гузаронад, бояд ҳангоми муошират бо шахрвандони хориҷӣ обрӯӣ мақомоти давлатӣ ва Ҷумҳурии Тоҷикистонро паст назанад, масъалаҳои ба доираи ўҳдадориҳои мансабӣ дохилнабударо муҳокима нанамояд.

БОБИ 4. НАЗОРАТИ РИОЯИ КОДЕКСИ МАЗКУР. ТАРТИБИ ТАШКИЛ ВА ФАЪОЛИЯТИ КОМИССИЯ ОИД БА ОДОБИ ХИЗМАТЧИИ ДАВЛАТӢ

25. Назорати риояи Кодекси мазкур дар мақоми давлатӣ аз тарафи комиссия оид ба одоби хизматчии давлатӣ (минбаъд-комиссия) амалӣ карда мешавад.

26. Комиссия бо фармоиши (қарори, амри) роҳбари мақоми давлатӣ дар ҳайати раис, котиб, аъзои комиссия иборат аз 3-7 нафар аз ҳисоби хизматчиёни давлатӣ, аъзои кумитаи иттифоқи касаба таъсис дода мешавад ва мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ва Низомномаи комиссия, ки аз тарафи роҳбари мақоми давлатӣ тасдиқ карда мешавад, фаъолият менамояд. Ба ҳайати комиссия мумкин аст кормандони ташкилотҳои низоми мақоми давлатӣ, ки хизматчии давлати намебошанд, вакилони Маҷлисиҳои маҳаллии вакилони халқ ва вакилони ҷамоатҳои шахраку деҳоти дахлдор ворид карда шаванд.

27. Роҳбари мақоми давлатӣ раиси комиссия буда наметавонад.

28. Номзадҳо ҷиҳати ворид (бозхонд) ба (аз) ҳайати комиссия дар ҷаласаи ҳайати мушовара ва кумитаи иттифоқи касаба ба роҳбари мақоми давлатӣ пешниҳод карда мешаванд.

29. Аъзои комиссия дар ҷаласа бе ҳуқуқи ивазшавӣ иштирок мекунад.

30. Комиссия аз рӯи асосҳои зерин ҷаласа доир менамояд:

- дастури роҳбари мақоми давлатӣ;
- муроҷиати хизматчии давлатӣ;
- муроҷиати хаттии шахрвандон;
- дар мавриди аз тарафи комиссия ошкор намудани ҳолатҳои вайрон гардидани талаботи Кодекси мазкур.

31. Ҷаласаҳои комиссия дар 3 моҳ як маротиба ва ё бе маҳдудияти мӯҳлат аз рӯи зарурат гузаронида мешаванд.

32. Комиссия ҷаласаи худро дар муддати 14 рӯзи корӣ аз рӯзи ошкор шудани ҳолатҳои вайрон гардидани талаботи Кодекси мазкур мегузаронад.

33. Ҷаласаи комиссия ҳамагон вақт салоҳиятнок ҳисобида мешавад, ки дар кори он аз се ду ҳиссаи ҳайати он иштирок дошта бошанд.

34. Комиссия аз ҳисоби аъзои комиссия оид ба масъалаи дар ҷаласаи комиссия баррасишаванда маърузачиро муайян менамояд ва аз шахсони дахлдор оид ба ҳолати вайрон гардидани қоидаҳои Кодекси мазкур баёнот мегирад.

35. Комиссия дар доираи салоҳияти худ аз натиҷаи муҳокима яке аз қарорҳои зеринро қабул намуда, ба роҳбари мақоми давлатӣ пешниҳод менамояд:

- дар бораи ба ҷавобгари интизомӣ кашидани хизматчиҳои давлатӣ;

- дар бораи фиристодани мавод ҷиҳати баррасӣ ба мақоми ваколатдори давлатӣ;

- дар бораи қатъ намудани баррасӣ.

36. Қарори комиссия дар ғоибии хизматчиҳои давлатӣ бо овоздиҳии аксарияти иштироккунандагони ҷаласа қабул карда мешавад. Ҳангоми баробар будани овозҳо овози раиси комиссия ҳалкунанда ҳисоб меёбад.

37. Рафти ҷаласаи комиссия ва қарори он бо протокол ба расмият дароварда мешавад. Дар рафти ҷаласа мумкин аст сабтҳои аудиоӣ ва видеоӣ истифода гарданд, ки онҳо низ ба протокол замима карда мешаванд.

38. Ба протокол раис ва котиби комиссия имзо мегузоранд.

39. Қарори комиссия ба роҳбари мақоми давлатӣ пешниҳод карда шуда, барои татбиқи муҷозоти интизомӣ тибқи қонунгузорӣ асос мегардад.

40. Роҳбари мақоми давлатӣ дар мавриди ошкор намудани ҳолатҳои нопуррагӣ ё вайрон кардани талаботи Кодекси мазкур метавонад маводро ҷиҳати баррасии иловагӣ ё такрорӣ ба комиссия баргардонад.

41. Нисбати қарори комиссия ё қарори роҳбари мақоми давлатӣ дар давоми як моҳи эътибори қонунӣ пайдо намудан ба комиссия, роҳбари мақоми давлатӣ, мақомоти болоӣ, мақоми ваколатдори соҳаи хизмати давлатӣ ё суд шикоят кардан мумкин аст, агар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигарро муқаррар накарда бошад.

42. Шикоятро мақоми дахлдор аз болои қарори комиссия ва ё роҳбари мақоми давлатӣ баррасӣ намуда, дар сурати ошкор шудани ҳолати риоя нагардидани тартиби муқарраргардидаи қонунгузорӣ ба комиссия ва роҳбари мақоми давлатӣ дар бораи бекор кардани қарори қабулшуда пешниҳод манзур менамояд.

43. Ба вазифаҳои комиссия дохил мешаванд:

- амалӣ намудани назорати иҷроӣ муқаррароти Кодекси мазкур дар мақоми давлатӣ;

- баррасии ҳолатҳои вайрон намудани муқаррароти Кодекси мазкур аз тарафи хизматчиёни давлатӣ;

- гузаронидани санҷиш ва рейдҳои ногаҳонӣ дар мақомоти давлатӣ; - доир намудани ҷаласаҳои комиссия;

- гирифтани баёноти шифоҳӣ ва хаттӣ аз хизматчиёни давлатии дахлдор оид ба масъалаи баррасишаванда;

- бо тартиби муқарраргардида талаб намудани ҳуҷҷатҳо, мавод ва иттилоот аз мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳои дахлдор;

- ҷалб намудани коршиносон (экспертҳо), мутахассисон ва кормандони дахлдори мақоми давлатӣ барои пешниҳоди ҳулоса;

- баррасии шикоятҳои хизматчиёни давлатӣ нисбат ба қарорҳои комиссия;

- машварат додан ба хизматчиёни давлатӣ оид ба масъалаҳои одоб;

- гузаронидани чорабиниҳои омӯзишии Кодекси мазкур;

- фаҳмондадиҳии муқаррароти Кодекси мазкур.

44. Раиси комиссия: - фаъолияти комиссияро ташкил менамояд ва онро роҳбарӣ мекунад;

- рӯзномаи ҷаласаи комиссияро муайян мекунад;

- ҷаласаи комиссияро даъват менамояд ва ба он раисӣ мекунад;

- кормандони мақомоти давлатиро, ки баррасии масъала ба ваколати онҳо мансуб аст, ба кори комиссия ҷалб менамояд;

- дар хусуси ворид намудан ба ҳайати комиссия ё бозхонди аъзои он ба мушовараи мақоми давлатӣ ё шахси мансабдори дахлдор тақлиф пешниҳод менамояд;

- ба ҳуҷҷатҳои комиссия ва протоколи ҷаласаи комиссия имзо мегузорад.

45. Котиби комиссия:

- кори комиссияро дар мувофиқа бо раиси комиссия ташкил мекунад;

- коргузори комиссияро пеш мебарад;

- хизматчиҳои давлатиро бо маводҳои, ки нисбатан баррасӣ мегарданд, на дертар аз 3 рӯз то оғози ҷаласаи комиссия шинос менамояд;

- дар бораи ҷой ва вақти гузаронидани ҷаласаи комиссия аъзои комиссия ва шахсонро, ки нисбати онҳо ва аз рӯи мууроҷиати онҳо мавод баррасӣ карда мешавад, хабардор менамояд;

- протоколи ҷаласаи комиссияро тартиб медиҳад ва ба он имзо мегузорад;

- хизматчиҳои давлатиро бо қарори комиссия дар давоми 1 рӯзи корӣ ва қарори роҳбари мақоми давлатӣ дар давоми 3 рӯзи корӣ шинос менамояд;

- чорабиниҳои омӯзишии Кодекси мазкурро ташкил мекунад;

- фаҳмондадиҳии муқаррароти Кодекси мазкурро ба роҳ мемонад;

- фаъолияти комиссияро тарғиб менамояд.

46. Маводҳо оид ба вайрон кардани қоидаҳои Кодекси мазкур нисбат ба аъзои комиссия, ба истиснои хизматчиёни давлатии сиёсӣ ва маъмурии категорияи олӣ, аз тарафи ҳайати мушовараи мақоми давлатӣ, машварати назди раиси вилоят, шаҳр, ноҳия ё комиссия оид ба одоби мақоми болоӣ баррасӣ карда мешаванд.

47. Маводҳо оид ба вайрон кардани қоидаҳои Кодекси мазкур нисбат ба хизматчиёни давлатии сиёсӣ ва маъмурии категорияи олӣ, аъзои комиссия, ки хизматчиёни давлатии сиёсӣ ва категорияи олӣ мебошанд, мувофиқан аз тарафи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ё Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ё дигар мақомоти давлатии дахлдор баррасӣ карда мешаванд.

БОБИ 5. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

48. Риояи қоидаҳои Кодекси мазкур ўҳдадори хизматчии давлатӣ буда, риоя накардани он боиси ҷавобгари муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон мегардад.

49. Риояи меъёрҳои одоби рафтори хизматӣ ҳангоми гузаронидани аттестатсия, баҳодиҳии фаъолият, иштирок дар озмун, таъин (интихоб) кардани хизматчии давлатӣ ба мансаб, бо мукофотҳо сарфароз гардонидан, рутба додан, дохил кардан ба захираи кадрҳо барои ишғоли мансаби баландтар, таҳияи тавсифнома ё тавсиянома ва ҳангоми ба ҷавобгари интизомӣ кашидан ба инобат гирифта мешаванд.

50. Роҳбари мақоми давлатӣ бояд барои пешгирии вайрон намудани қоидаҳои Кодекси мазкур тадбирҳои зеринро андешад:

- дар асоси пешниҳоди комиссия бо тартиби муқарраркардаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "[Дар бораи хизмати давлатӣ](#)" татбиқ намудани муҷозоти интизомӣ;

- гузаронидани машварату семинарҳо дар бораи омӯзиши Кодекси мазкур;

- андешидани дигар чораҳои, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст.

51. Ҳангоми дар амалу кирдорҳои хизматчии давлатӣ мавҷуд будани аломатҳои таркиби ҷиноят ё кирдорҳои ҳуқуқвайронкунии маъмурий, ки баррасии онҳо салоҳияти дигар мақомоти давлатӣ мебошанд, маводи дахлдор бо тартиби муқарраргардида ба мақомоти дахлдори ҳифзи ҳуқуқ ҷиҳати ба ҷавобгари ҷиноятӣ кашидан ва ё ба мақомоти ваколатдори давлатӣ ҷиҳати ба ҷавобгари маъмурий кашидан фиристода мешаванд.